

Angleži uradno priznavajo izgubo otoka Krete

Zavojevanjem Krete po Nemcih je končano 12 dni trajajoče najbolj krvavo klanje sedanje vojne. — Angleži so odvedli s Krete 15,000 mož.

LONDON, 1. junija. — Angleži pri obrambi Krete, ni znano. Glede svoje pomorske sile so Angleži priznali izgubo treh križark in štirih rušilcev. ter poškodovanje dveh oklopnih in več nadaljnjih rušilcev.

Dalje je izgubila Anglija s Kreto eno svojih sredozemskih baz. Ostale baze, ki ji še preostajajo, so: Gibraltar, Malta, Ciper in Aleksandrija.

1,696 letal osiŕca uniŕenih
LONDON, 1. junija. — Angleško vojno poročilo naznanja, da so Angleži sestrelili na Sredozemlju in na Kreto 1,696 letal osiŕca, doŕim so sami izgubili samo 62 letal. V teh izgubah osiŕca pa niso vŕteta ona letala, ki so bila uniŕena, ko so se nahajala na tleh.

Nemŕki poročilo
BERLIN, 1. junija. — Z zavojevanjem Krete je padlo v nemŕsko ujetniŕstvo tudi okoli 10 tisoŕ Angleŕev in Grkov, kakor naznanja nemŕsko vrhovno poveljstvo.

Angleŕske izgube na morju
Angleŕske izgube na morju so zbrale veŕ sto ljudi.

TEK IN ZAKLJUČEK LEPEGA NARODNEGA SLAVJA V EUCLIDU

Soboto veŕer je slovenska svet v Clevelandu dala priloŕnost v slovenskem pesniku I. Zormanu ter njegovemu tekmu ter sploŕno kulturnemu udeleŕstvu, ko je bil na ŕast prirejen v Slo-
vanskem druŕstvenem domu v Euclidu, katerega se je zbralo tudi veŕ prominentnih ljudi, ki niso naŕe narodnosti. Skupaj pa se je k temu zbralo veŕ sto ljudi.

besedi so bili poklicani sle-
govorniki: clevelandski ŕu-
Edward Blythin, Kenneth
Edwards, ŕupan mesta Euclid,
ŕni sodnik Frank J. Lau-
konzul dr. James Mal-
Janko N. Rogelj, predsed-
S. N. D.; Vatro J. Gril,
ŕednik Tiskovne druŕbe "E-
opravnost"; John Gornik,
ŕni SDZ; inŕenir John Hoŕe-
bivŕi slavljencev uŕenec;
Debevec, urednik Ame-
Domovine; Jim Rotter,
ŕednik odbora za to slavje;
Rupert in Mrs. Klein. Kot
ŕednik veŕera je fungiral
John Tomaŕiŕ.

tekom programa so nastopili
ŕi zbor "Slovan", kvartet
ŕbene Matice, sestoej iz sle-
pevcev: Mrs. Tonŕka Sim-
Schubel, Belle in Plut, ter
ŕi pevki Mrs. Josephine Lau-
Welf in Miss Mary Udoviŕ.
ŕlavir je spremljal pevec dr.
J. Lausche.

ŕpan Blythin je dal v svo-
govoru priznanje avdienci
ŕaselnini, ki je na tako do-
naŕin poŕastila svojega
ŕnega rojaka in zasluŕnega
ŕnega delavca. Prav tako
ŕpan Blythin ŕestital tudi
ŕjencu g. Zormanu za vse,
je zadnji dal in prispeval
ŕemu narodu kakor tudi vse-
sploŕnosti.

ŕ. Zorman je moŕ, je re-
ŕpan, "ki je razvil najbolj-
v svojem narodu, s ŕemer je
ŕeval k sploŕnemu ameriŕke-
ŕvjenju."

ŕednik Lausche, ki ga veŕe s
ŕnikom dolgoletno intimno
ŕateljstvo, je v svojem go-
ŕeval, da je prebil kot mlade-
neŕete noŕi, posluŕaje poe-
ŕi, ki mu jih je bral pesnik

Nacisti so v dveh dneh dvakrat na- padli Irsko

V Dublinu so nemŕke bombe
ubile 35, ranile pa nad
120 oseb. — Oster protest
irske vlade.

DUBLIN, Irska, 1. junija. — Irska vlada je danes oficijelno obtoŕila nemŕsko zraŕno silo, ki je tekom dveh dni ŕe dvakrat napadla irsko ozemlje. Tekom nemŕskega letalskega napada na Dublin v soboto je bilo ubitih najmanj 35, ranjenih pa nad 120 oseb.

Irska vlada je poslala Berlinu oster protest, v katerem je zahtevala odŕodnino za ubite in ranjene ljudi kakor tudi za povzroŕeno ŕkodo. — Poroŕila na-
znanjajo, da reŕevalno moŕstvo ŕe vedno odkopava izpod razval-
in trupa ubitih ljudi in podsu-
tih ranjencev.

Nemŕki krogi v Berlinu so v soboto veŕer namigavali, da so Irsko bombardirala angleŕska, ne pa nemŕska letala, ŕprav je bilo nad vsak dvom ugotovljeno, da so bile bombe nemŕke.

Nov grob

Po dolgi in muŕni bolezni je preminil sploŕno poznani Jakob Lunder, star 69 let, stanujoŕ na 5603 Dibble Ave. Tukaj zapuŕa ŕaljujoŕo soprogo Agnes, rojeno Lesar, doma iz Breŕja pri Ribnici, dva sinova, Franka in Jacka, ml., dve hŕeri, Agnes, omoŕeno Kraŕovec, ki je soproga znanega lastnika Twilight Gardens in Frances, brata Josepha, v Warrenu, O. in veŕ sorodnikov. Doma je iz Velike Slovece pri Velikih Laŕah, kjer zapuŕa dva brata, Antona in Marka ter veŕ sorodnikov. Tukaj je bival 39 let ter je bil ŕlan druŕstva Slovan ŕt. 3 SDZ in druŕstva Carniola Tent ŕt. 1288 TM. Pogreb se bo vrŕil v sredo popoldne ob 1:30 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnege zavoda, 6502 St. Clair Ave., na Highland Park pokopaliŕŕe. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali sorodnikom pa naŕe ŕoŕalje!

20-letnica Svetkove posluge

Dne 1. junija je tvrdka August F. Svetka zaznamovala 20. letnico obstanka med naŕo javnostjo. V tej dobi je ta firma pod vzornim vodstvom lastnika Mr. Svetka in njegove prijazne soproge stopnjevalno napredovala. Od leta 1921 do leta 1927 se jih njih pogrebni zavod nahajal na Saranac Rd., leta 1927 sta uredila ŕe en prostor in siŕcer na 478 East. 152 St., ter sta oba prostora vodila do leta 1932 potem sta pa popolnoma preuredila in modernizirala prostor na E. 152nd St. in prenehala s poslovanjem na Saranac Rd. V vsem tem ŕasu sta si pridobila zaupanje in spoŕtovanje vseh oniŕ, s katerimi so imeli stike. Poleg tega, da sta Mr. in Mrs. Svetek poznana kot vestna izvrŕevalca svojega posla, sta vedno pripravljena sodelovati in pomagati druŕstvom in kulturnim organizacijam ter naŕim Slovenskim domom. Kjerkoli gre za koristi slovenske javnosti v naselbini, sta med ŕinitelji tudi ona dva. Ob priliki njih 20-letnice v trgovini. — Naŕe ŕestitke!

Na poŕitnice

Na poŕitnice za tri tedne se je podala na Kubo Miss Jean A. Kuhl, hŕerka Mr. in Mrs. Anton Kuhl, 16022 Grovewood Ave. ŕelimo ji mnogo razvedrila in obilo zabave.

V ROBSTVU

V sredo bomo priŕeli v naŕem listu priobŕevati krasno povest "V robstvu", s katero upamo uŕreŕi naŕim ŕitateljem in ŕitateljicam.

Povest "V robstvu" je roman tuge in boli, kakor pravi njen pisatelj Ivan Matieŕiŕ. To je povest trpljenja naŕega zasluŕnega ljudstva v Primorju, kateremu trpljenju je izpostavljeno poslej ljudstvo vse Slovenije. Povest "V robstvu" je zgodba nezasluŕanih muk in krivic, ki kakor boŕja ŕiba tepejo naŕe ljudi; je ŕalostna svedoŕba zloŕinov oniŕ, ki so niŕji kot vsaki tuji sovraŕnik: domaŕi odpadniki in izdajalci, ki prodajajo nasilnim tujcem svojo lastno kri.

Uverjeni smo, da bo ta povest, o kateri se ŕdi, da je bila napisana kakor nalaŕe za najtemnejŕe dni naŕe zgodovine, vsem ŕitateljem ugajala in da bo zadela na najtajnejŕe strune njihovega srca.

ROOSEVELTOV POVRA- TEK V AMERIKO

KAIRO, Egipt, 1. junija. — Kapitan James Roosevelt in major Gerald Thomas sta danes odpotovala od tukaj po svojem tritedenskem bivanju na angleŕski sredozemski fronti, kamor sta priŕla kot opazovalca. Omenjena sta obiskala tudi Kreto pred zavzetjem otoka po Nemcih. Reŕeno je, da bosta prinesla s seboj listo najpotrebnejŕih vojniŕ potrebnih, ki se jih potrebuje na tej fronti, kakor tudi naŕte, kako bi se te potrebnosti najhitreje spravilo tja.

VIDELA OČETA IN — UMRLA

BOSTON, 1. junija. — Tukaj je mirno umrla osemletna Mary Jane Wolf, ko se ji je izpolnila zadnja ŕelja, da bi ŕe enkrat videla svojega oŕeta, ki je elektriŕar pri ameriŕski mornarici. Dekletce je umrlo s smehljajem na ustnah, drŕeŕe svojega oŕeta za roko.

Deklica je bolehalo na zavratni bolezni leukemiji, ki razkrajja rdeŕa krvna telesa. — Njen oŕe se je nahajal daleŕ na morju s mornarico, ko so mu sporoŕili zadnjo ŕeljo njegove hŕerke, narkar je poveljstvo odredilo, da se ga odpelje v New York, kamor je trajala voŕnja deset dni. Zadnji del voŕnje je konŕal na nagem ameriŕskem ruŕilcu.

"Slovenske sokolice"

Nocoj, ob 7:30 uri se v Slovenskem narodnem domu, staro poslopje, vrŕi skupna seja druŕstev "Slovenske Sokolice" ŕt. 442, druŕstvo "Svoboda" ŕt. 748 in druŕstva "Progressives" ŕt. 641 SNPJ v svrŕo izvolitve delegatinje za 12. redno konvencijo.

Iz bolniŕnice

Mr. Henry ŕernogoj, 654 E. 160th St., se je vrnil na svoj dom iz bolniŕnice, kjer je sreŕno prestal operacijo. Zdravje se mu poŕasi vraŕa na bolje. Zahvaljuje se za cvetlice, karte in darila, ki jih je bil deleŕen. Prijatelji so vabljeni, da ga sedaj na domu obiŕeŕejo.

Prvorojenec

V Mt. Sinai bolniŕnici so se zadnjo soboto jutraj pojavile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinŕka, ki je tehtal osem in pol funta, druŕini Mr. in Mrs. Charles Koman, 1124 East 77th St. Mlada mati je hŕi Le-kanove druŕine, iz 1105 East 77 St., mladi oŕe po je aktiven ŕlan druŕstva "Spartans" in pri S. N. D. — Naŕe ŕestitke!

Papeŕ nasproten kontroli ljudi po drŕavi

V govoru, ki ga je imel po radiu, se je zavzel za pravice in dolŕnosti drŕavljanov.

VATIKAN, 1. junija. — Papeŕ Pij XII. je imel danes po radiu govor, v katerem se je potegnul za pravice posameznikov in rodbin, v katere ne bi smeli preveŕ posegati drŕavni interesi. Papeŕ, ki je govoril v italijanskiŕini, se je zavzemal za pravice posameznikov v "telesnem, duhovnem, vŕskem in moralnem gibanju."

"Pravica in dolŕnost do dela je bila dana ŕloveku ŕe po naravi sami," je rekel papeŕ, "ne pa po druŕbi, kakor da bi ne bil ŕlovek niŕ drugega kot suŕenŕ ali uradnik obŕestva. Samo tam, kjer ljudje in drŕavljeni ne izpolnjujejo svojih dolŕnosti, naj bi drŕava intervenirala. Iz tega sledi, da je pravica do organiziranja delavstva v prvi vrŕti pravica oniŕ, ki so pri tem najbolj zainteresirani, to je delavŕi in delodajalci."

Papeŕ je nato branil pravico cerkve, da slednja lahko odloŕi, kateri socialni sistem harmonizira z "neizpremenljivim boŕjim redom" ter je navedel serijo moralnih principov, kateri naj bi vladali v vporabi materialnega blaga, pri delavstvu in pri rodbini.

Naŕi graduantje

Sledeŕi mladi fantje in dekleta slovenskih in hrvaŕskih starŕev bodo te dni grauirali iz raznih ŕol: Iz John Carroll univerze: Joseph Kasunic, Leonard Janchar; iz Ursuline kolegija: Olga Centa; iz Case School of Applied Science: E. J. Legat, E. L. Levstik, J. A. Zivic; iz Cathedral Latin: Marcus A. Brattel, Arthur W. Ivanick, John J. Lanich, Stephen A. Markuzic, Aleksander T. Tetkovic, John A. Petkovic, Joseph F. Pozelnik, Richard T. Stakich, Stanley V. Vintar, John M. Widmar, Joseph T. Widmar, William N. Zivkovic; iz Benedictine viŕŕe ŕole: Joseph Juratovec in Lawrence Petelin; iz Ursuline E. 55th St. Marcella J. Papez; iz Villa Angela: Mary Ann Hochevar, L. Kapel, Neva Anne Kramer, Alice F. Laurich, Mary Roytz, Evelyn Svete, Beverley Turk, M. Zeitz, Molly Zupanz; iz St. Joseph akademije: Agnes Bratel, Mary Carlin. Rosemary Crizman, Marion Drager; iz Ursuline Sacred Heart: Ruth Gerbic, Mary Greguric, Helen Kicken, Jean Klotzar, Betty Zimmermann; iz Parkview viŕŕe ŕole: Bay Village: Miriam Jacklevitch; iz North Royalton viŕŕe ŕole: G. Culkar.

Nastop "Zarje"

Tajnik pevskega zbora "Zarja" poziva vse pevce in pevke, da se snidejo nocoj, 2. junija ob 8. uri v prostorih soc. kluba, odkoder bodo ŕli skupno zapet v zadnji pozdrav pokojni Mary Klemenŕiŕi, materi ŕlana Franka Klemenca, katere truplo leŕi v Zakraŕŕkovem pogrebem zavodu, 6016 St. Clair Ave.

"Progressivne Slovenke"

Jutri, v torek zveŕer, se vrŕi seja kroŕka ŕt. 1 "Progressivnih Slovenek" v Slovenskem delavskem Domu, Waterloo Rd. Priŕetek ob 7:30 uri zveŕer. ŕlanice so proŕene, da se udeleŕe. — Tajnica.

ANGLEŕKA ZMAGA V IRAQU; KONEC BOJEV V DEŕELI

Oljni vreŕci v Mosulu so ostali nepoŕkodovani. — Povratak regenta v Bagdad.

PREMIER RAŕID ALI JE POBEGNIL V PERZIJU

KAIRO, Egipt, 1. junija. — Na podlagi premirja, ki je bilo podpisano vŕeraj, so se konŕali danes ob osmih jutraj vsi boji med Angleŕi in vojaŕskimi silami premirja Raŕid Ali Al Gailaniŕa, ŕigar vlada je bila po osiŕŕu inŕpirirana in je zdej pobegnila iz deŕele.

Povratak regenta

Regent Iraqa, emir Abdul Ilah, katerega je vrŕel Raŕid Ali dne 4. aprila, se je danes zjutraj vrnil v glavno mesto Bagdad, kjer bo zopet prevzel vladne posle. ŕest let stari kralj Feisal II. o katerem se je prvotno poroŕalo, da ga je ugrabil pobegli premier, je tudi na varnem v Bagdadu.

Oljni vreŕci nepoŕkodovani

Angleŕi naznanjajo, da so oljni vreŕci v Mosulu, ki dobavljajo olje za angleŕsko vojsko in mornarico v Sredozemlju, inŕtakti (nepoŕkodovani). Governer Mosula je bil vse od zaŕet-

ka nasprotnik Raŕida Alija. Nova, oziroma stara vlada Iraqa bo ugodila angleŕski ŕelji ter dovolila angleŕskim ŕetam prehod preko svojega ozemlja, ŕesar ni hotela dovoliti Raŕid Alijeva vlada, radi ŕesar je nastala vojna. Na podlagi pogodbe premirja, bo vlada Iraqa internirala kakih 500 nacistov in faŕistov, ki se nahajajo v deŕeli.

Italijanski poslanik pobegnul

Italijanski poslanik v Bagdadu je pobegnul v Perzijo. Angleŕi priŕakujejo, da bo nova vlada v Iraqu prekinila svoje diplomatske odnoŕaje z Italijo.

ŕedem letal osiŕca uniŕenih

V veliki zraŕni bitki nad Sredozemskim morjem je bilo uniŕenih ŕedem bombnikov osiŕca, v vodovju Tunizije pa so zadeli neki italijanski parnik tri bombe angleŕskih bombnikov. Med uniŕenimi letali osiŕca je bilo pet nemŕskih bombnikov in dva italijanska.

Jugoslovanska vlada ima svoj zaŕasni sedeŕ na Bliŕnjem vzhodu

V vladi so veŕinoma vsi voditelji hrvaŕskega in slovenskega ljudstva ter naŕelniki njegovih strank. — Vlada bo redno obveŕŕala ŕasopisje o svojem delu.

WASHINGTON. — Dopisniŕstvo centralnega presbira obveŕŕa, da je no bliŕnjem vzhodu v sedeŕu vlade kraljevine Jugoslavije sestavljen centralni presbira, kateri je priŕel z rednim izdavanjem svojih poroŕil. Centralni presbira javlje sledeŕe:

Vojni kabinet predsednika vlade generala Simoviŕa, izvzemŕi malih sprememb je isti kot je bil sestavljen v Beogradu 27. marca. Mesto podpredsednika vlade dr. Maŕka je zavzel glavni tajnik hrvaŕske seljaŕke stranke dr. Jurij Krnjeviŕ. Od hrvaŕskih ministrov niso mogli zapustiti Jugoslavijo poleg dr. Maŕka ŕe ministri dr. Torbar in dr. Smoljan. Mesto dr. Kulovca je zavzel dr. Krek in v vladi je tudi dr. Snaj. Na potu v izgnanstvo je umrl ŕnogorski politik Marko Dakoviŕ. Poleg ŕlanov kraljevske vlade v inostranstvu se nahajajo predstavniki vseh najvaŕnejŕih politiŕnih strank Jugoslavije. Po prostovoljnem manifestiranju narodnega zaupanja v vlado generala Duŕana Simoviŕa v domovini je prisotnost omenjenih prvakov izraz in odobravanje vlade generala Simoviŕa, katere je izraŕena v deklaraciji, da se vojna nadaljuje do konŕne zmage. Najuglednejŕi so ban banovine Hrvaŕke, predsednik hrvaŕske avtonomne oblasti dr. Ivan Subaŕiŕ, bivŕi predsednik vlade general Peter ŕivkoviŕ, bivŕa ministra Krsta Miletiŕ, Boŕidar Maksimoviŕ, dr. Grga Angelinoviŕ, Veŕeslav Vilder, Miloŕ Bobiŕ. ŕupan beograjske obŕine Dobrivoŕe Lazareviŕ, zastopnik predsednika zemljeradniŕke stranke dr. Miloŕ Tupanjin, generalni tajnik demokratske stranke Boŕidar Vlatiŕ, generalni tajnik slovenske ljudske stranke Gabrovŕek, predstavnik slovenskih naprednjakov dr. Cok in izvestno ŕtevilovih bivŕih senatorjev in narodnih poslancev ter javnih delavcev, pripadnikov najvaŕnejŕih

Slovenski radio

Vŕerajŕnji slovenski radio-program je nedvomno zopet nudil posluŕalcem izreden uŕitek. Ga. Tonŕka Simiŕiŕ je zapela z veliko glasovno in ŕustveno dovrŕenostjo dvojje Zormanovih pesmi: "Oj veŕer je ŕe," in "Brezi". — ŕdi se, da je bila to ena najboljŕih glasovno - ŕustvenih interpretacij teh dveh prelepih Zormanovih del, v katerih je dosegla svoj viŕek tako pevkinina zmoŕnost, kot tudi poezija in kompozicija njunega tvorca, g. Zorman. Ugaŕala je tudi pesem, ki so jo zapeli ga. Simiŕeva in pevec Glasbene Matice.

Na domu

Rojak John Spilar se zopet nahaja na svojem domu, 15618 Saranac Rd., kjer ga prijatelji in znanci lahko obiŕeŕejo. Zahvaljuje se vsem za poslana darove in cvetlice, ko se je nahajal v bolniŕnici.

Pogreb Kromarja

Pogreb pokojnega Stanleyja Kromarja, ki je bil najden mrtev zadnji petek, se bo vrŕil v torek zjutraj ob 8:30 uri iz pogrebnege zavoda A. Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopaliŕŕe.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za raznašalca v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

IRSKA - VRATA V ANGLIJO

Edini član Britanske zveze, ki v nasprotju z vsemi drugimi z Nemčijo ni v vojni ter je še vedno nevtralen je Irska. Vlada Irske sicer zatrjuje, da se bo Irska bojevitopoperstavila vsaki tuji invaziji in se borila do že dobroznane "zadnje kaplje krvi." Pri tem pa je treba omeniti, da ima Irska neznatno kopno armado ter še neznatnejše letalstvo, njena mornarica praktično pravzaprav ne obstoja. Razumljivo je torej, da vse to Angliji dela skrbi, posebno še, ker je nemški poslanik v Dublinu, dr. Hempel, zadnje čase povečal svoje osebje za 60 ljudi.

Leta 1916 so poskušali irski nacionalisti z juga dežele izvesti z nemško pomočjo upor proti Angliji. Izklica-na je bila irska republika, ki je pa kmalu končala. Upor-nike so postrelili, med njimi tudi sira Rogerja Casenenta, ki je v podmornici prišel iz Nemčije, da bi vodil irski upor proti Angliji. Uporniki so postali znani pod imenom "Sinn Fein," kar v keltščini pomeni "mi sami." Po vojni so pričeli pristaši "sinn fein" z državljansko vojno, napadli britansko ekspedicijsko armado ter delali nasilje civilnemu prebivalstvu; požganih je bilo tudi mnogo zasebnih hiš. 73 članov "sinn feina" v angleškem parlamentu je odstopilo in stvorilo v Dublinu narodno skupščino, dail Eireann imenovano. Šele leta 1922 je nastalo znosno razmerje, ko je bila sklenjena angleško-irska pogodba med londonsko vlado in irskim parlamentom. Stvorila se je irska svobodna država, ki je znana pod imenom Eire in tvori samostojen britanski dominion. Eire zavzema le južni del Irske, dočim je Severna Irska sestavni del Združene kraljevine.

Samostojna Irska država, katere ministrski predsednik je že osem let De Valera, šteje tri milijone prebivalcev. Uradna deželna jezika sta irščina in angleščina. Ustava imenuje deželo, "suvereno, neodvisno, demokratično, katoliško državo." Državna zastava je zeleno-belorazna. Parlament tvori "dail Eireann" (spodnji dom) in seanad (senat). V parlamentu sta dve glavni stranki "fianna fail" de Valere in "finne gail," ki ji predseduje Cosgrave. Dobro organizirana delavska stranka ni mnogoštevilna.

Do sem bi bilo vse v redu in oprava imamo torej z malo meščansko demokratsko državo. Stvar pa ima težave v tem, da obstoja v državi majhna skupina republikan-ccv, ki hoče vzpostaviti republiko iz leta 1916 in ki pravi, da sedanja angleško-irska pogodba iz leta 1922 ne velja.

Kaj je ta stranka in kaj hoče? V prvi vrsti je treba poudariti, da ta stranka deluje ilegalno. O sebi trdi, da je armada irske republike iz leta 1916 in hoče, da bi bilo šest severno-irskih provinc tudi priključenih svobodni Ir ki. Pripadniki te organizacije, IRA imenovane — ang-lške statistike pravijo, da jih je deset tisoč — imajo le tne sestanke. Vodstvo tvori vrhovni armadni svet. Od lca 1938 je delovanje te organizacije v tem, da prireja bombne atentate na London in druga angleška mesta. Vsi poskusi delovanje IRE onemogočiti, so ostali do sedaj brezuspešni.

Zato ni čudno, če Angleži skušajo danes temeljito rošiti irsko vprašanje. Bivši angleški vojni minister Leslie Foare-Belisha je pred kratkim izjavil v parlamentu: "Nemško zmago lahko prepreči le vzajemna politika z Irsko. Če sovražnik vdre na Irsko in jo zasede, nam zapre vrata."

Angleški odgovorni krogi bi bili pripravljeni žrtvo-vati za ceno skupne angleško-irske obrambe britskega o-očja severno-irske province. Vprašanje pa je, če bi bilo skoro 1 in pol milijona prebivalcev severne Irske priprav-ljenih priti v svobodno Irsko državo. Angleške statistike namreč pravijo, da je tri četrtine prbeivalstva severne Irske anglofilna in noče združiti s svobodno Irsko, le v grofijah Fermanagh in Tyrone da živijo irske manjšine, ki žele v irsko svobodno državo. Bati se bi bilo, da bi se prebivalstvo v ostalih severno-irskih grofijah upiralo združitvi in bi tako prišla angleška vlada iz dežja pod kap. Kljub temu, da sta se angleška in irska vlada spo-razumeli, kaj storiti v slučaju invazije, je Irska za Anglijo še vedno trd oreh.

OSKRBOVANJE MEST Z VODO

Za življenje človeka sta ne-obhodno potrebna voda in zrak, pa je zanimivo, kako malokdaj razmišljamo o teh dveh tako važnih predmetih. Vzrok bo pač v tem, ker zrak nas obdaja po-vsod in nam je na razpolago za-stonj, voda pa nas tudi ne sta-ne nič ali primeroma zelo malo. Toda brez zraka more človek ži-veti komaj par minut, brez vo-de pa tudi samo par dni.

Potreba je silila človeka že od začetka njegove eksistence na tem planetu, da se je zadrževal ali naseljeval v primerni bližini studencev, potokov, rek in slad-kovodnih jezer. Ta potreba je spremljala človeka tudi pozne-je, ko se je kolikor toliko civili-ziral. To dokazujejo vsa starejša večja mesta, ki so zgrajena ob rekah ali jezerih. Dandanes, ko je možna umetna napeljava vode na velike daljave, se gra-di-jo mesta, tudi na krajih, kjer ni v bližini sladke vode, toda le, če to zahtevajo važni vzroki. Na splošno je za človeška bivališča primerna bližina vode še vedno odločujoča.

Mnoga današnja velika me-sta, ki so imela ob svojih začet-kih v bližini dovolj vode na raz-polago, so pozneje prihajala in še prihajajo v zadrege, kje do-biti vodo za potrebe vedno naraščajočega prebivalstva. Ponov-no in ponovno je treba graditi vodovode in vodne rezervoarje.

Tipično primeru v tem nam daje mesto New York, ki šteje nad 7,380,000 prebivalcev. To mestu porabi dnevno 900 milij-onov galon vode. Na osebo se računa 120 galon vode na dan, dasi posamezniki osebno ne po-rabijo navedene količine. V tem je vstet sanitacijski sistem za odpremo odpadkov, dalje pivo-varne, različne druge tovarne, kopališča itd. Za osebno porabo posameznika se računa 52 galon vode dnevno. Od te količine od-pade 40% na sanitarno porabo, 30% za kopanje, 6% za kuhinjo, 5% za pitje, 4% za pranje, 3% za škropljenje vrta, 3% za raz-lične porabe in 1% za umivanje avtomobilov.

Mesto New York dobiva vodo

iz gorovja Catskill in za dova-janje te vode v mesto je treba 120 milj tunelov in cev. Zgrad-ba tega ogromnega vodovoda z rezervoarji vred je stala nad 553 milijonov dolarjev. Za en-krat ta vodovod še zadostuje, to-da, ker se poraba vode z vsa-kim letom dviga, mora mestna uprava skrbeti za potrebe bodo-čnosti. Petnajst tisoč delavcev je že več let na delu z vrtanjem tunelov za nov vodovod, ki bo zmožen dovajati dodatnih 170 milijonov galon vode dnevno 85 milj daleč iz doline Rondout v zapadnem delu gorovja Cats-kill. Ta vodovod bo dogotovljen okrog leta 1944 in bo veljal 298 milijonov dolarjev. Potem bodo delavci vrtali predore še na-daljšnih 35 milj do vodovja reke Delaware, kateri vodovod, kad-ar bo dogotovljen, bo mogel dati mestu New Yorku na-daljšnih 340 milijonov galon vo-de dnevno.

Vodar za porabo v velikih mestih mora biti ne samo napelja-na, ampak tudi primerno pre-parirana. Za uničenje bacilov ti-fusa, ki bi mogli biti v vodi me-sta New Yorka, se letno porabi en tisoč ton klorfina. Bakreini sulfat, katerega se porabi 100 ton na leto, očisti vodo raznih organizmov, ki bi ji dajali neprijeten duh. Alum, katerega se porabi letno 3,500 ton, odganja vsedlino peska in blata, ki ga de-ževje zanese v vodo; apnenčevi hidrati, katerih se porabi 700 ton letno, pa nevtralizirajo kis-lino aluma. V treh kemičnih la-boratorijah znanstveniki dan za dnem preiskujejo vzorce vode in s tem čuvajo zdravje sedmih milijonov prebivalcev mesta New Yorka.

Oskrba mesta New Yorka z vodo je samo primer slične vod-ne oskrbe, ki se v nekaj manjši obliki izvaja v vseh drugih več-jih mestih dežele. Čim večje je mesto, tem večji je problem oskrbe prebivalstva z vodo, brez katere ni življenja za moderne-ga človeka, kakor ga ni bilo za njegove primitivne prednike.

VSAK 51. OBČAN IMA ŽE TELEFON

Med tem ko je znašalo ob začetku stoletja število vseh tele-fonskih aparatov na svetu ko-

maj 2 milijona, ga cenijo danes na nič manj nego 42.6 milijona. V času, ko se je število zemlja-nov pomnožilo za 36 odstotkov, je naraslo število telefonov te-daj za 2000 odstotkov, tako da ima teoretično danes že vsak 51. zemljan svoj telefonski apa-rat.

Ogenj so pogasili s kisom

V skladišču zdravstvenega u-rada v kalifornijskem mestu Sa-ceramentu je nastal velik požar. Nesreča je hotela, da so imeli v vodnih tankih tedaj malo vode. Gasilci že niso vedeli več, kako naj nadaljujejo svoje delo. O-genj se je širil čedalje bolj, bilo je nemogoče čakati, da bi pripe-jali nove tanke z vodo. Tedaj so se gasilci spomnili, da je v ne-posredni bližini skladišče velike vrčke za kis. Kmalu so se zme-nili in ogenj so začeli gasiti s kisom. Ko so svojo nalogo o-ravili, so bili porabili 200,000 li-rov kisa.

Nenavadna zamorska slavnost

Zavoljo pokvare v stroju je moralo veliko prometno vodno letalo pristati na reki Danguju v belgijskem Kongu. Bilo bi pre-lirago, če bi hoteli aparat raz-staviti na posamezne kose in jih posamič odpeljati, zato so se od-ločili, da ga bodo popravili na traju. Tega dela so se lotili bel-jijski inženjerji, ki so najeli več sto zamorskih domačinov.

Da bi dvignili vodno gladino reke, je bilo treba zgraditi širok jez. Z dinamitom so razstrelili jez skal v strugi, da bi letalo lubilo prostor za nalet. Med tem je nastala na bregu cela vas z brežično postajo, a skozi pragozd so zgradili pot, ki veže kraj z najbližjo cesto, tako da so omogočili nekaj prometa z motornimi vozili.

Za zamorec je postal ta pri-silni pristanek velika slavnost in največji dogodek v njihovem življenju.

Posebna velik vtis je delal na-nje radiotelegrafist, ki je oprav-ljal v svoji kabini za njihovo pojmovanje nadnaravno delo. Nekega dne so se zamorci ce-lo odločili, da izvolijo "velikega čarovnika" za svojega kralja. — To se je zgodilo z veliko slav-nostjo, pri kateri so črne dame nosile svoj najnovejši lišp, ki so si ga napravile iz duralumini-astih odpadkov in aluminiaštih zakovic. Te reči so nosile na ro-kah, na ušesih in skozi nosove, kakor je zamorska moda.

Smaragdni rudniki v Rusiji

Moskovska "Pravda" poroča o znova otvorenih smaragdnh rudnikih, edinih te vrste v vsej Rusiji. Odkril jih je pred 110 leti kmet Koževnikov, in poslej jih je do revolucije izkoriščala neka francoska družba.

Med revolucijo je koncesija ugasnila in rudnik je bil opu-ščen.

Kmalu pa so se dela lotili sa-mi delavci, ki pa so obrat tak-isto opustili, ker jim je država predpisala prenizko ceno za od-dajo smaragdov. Zdaj je vlada zopet sklicala stare delavce in brusače ter ustanovila zadrugo, ki je začela poslovati. Izkopali so nove globlje rove in pri tem se je izkazalo, da so v večjih globinah večji, čistejši in lepše barvani smaragdi.

Pri rudniku je otvorena tudi moderno opremljena brusilnica, v kateri so zaposleni domači strokovnjaki, ki dobro poznajo okus in zahteve inozemskih kup-ciev.

Nahajališče smaragdov je ze-lo izdatno in leži v Jekaterin-burškem okrožju. Zadruga je navezala tudi stare trgovske stike z zapadnimi mesti, ki so do-bri odjemalci ter zelo cenijo dela sibirske umetne obrti.

DOLGOČASNA KNJIZNICA

Najbolj čudno knjižnico na svetu ima menda italijanski filmski ravnatelj Rio Caselli v Rimu. Že pet in dvajset let zbira po vsem svetu knjige, in si-cer najbolj dolgočasne knjige, kar jih more dobiti. Do danes je njegova knjižnica narasla že na 8600 knjig.

Pred kratkim je neki znani i-talijanski pisatelj pozval Casel-lja na dvoboj, ko je iz ust nje-govega brata zvedel, da je ne-navadni knjigoljub uvrstil kar enajst njegovih knjig v to zbirk-o.

MINA NI MOGLA IGRATI DO KONCA

V bližini Cvikave na Saškem je gostovala gledališka skupi-na z Lessingovo "Mino Barn-helmsko". Po drugem dejanju so morali igro prekiniti zavoljo nenavadnega dogodka.

Igralec Telheima je stopil pred rampo in je začuden pu-bliki sporočil, da je nosilka glavne vloge dobila porodne bo-lečine in zato ne more nastopa-ti več.

Ker druge Mine ni bilo na raz-polago, je moral njeno ulogo ob-splošnem veselju publike odi-grati do konca eden izmed mo-ških članov skupine . . .

ŠKRAT

Ko se je Bismarck vselil v grad Friedrichsruh, je sklenil, da mu zgradi novo stransko kri-lo. Najprvo so tla novega kri-la omejili s koli. Bismarck je s stavbenikom in tesarjem stopal ob teh kolih. Tedaj se je odprlo neko okno in zaskrbljen ženski glas je vprašal:

"Dragi Otto, kaj pomenijo ti koli?"

"Draga moja, tu bo nastalo novo stransko krilo", odgovoril državnik.

"Ah, kaj tako daleč ga boste gradili?" je dejal ženski glas. "To je pa škoda. Na ta način izgubimo lepi pogled na sončni za-ton z mojega okna."

Bismarck se je z nasmeškom obrnil k stavbeniku: "Ali ste poročeni?"

"Da."

"Nu, tedaj veste, da je naš gradbeni načrt propadel."

"Kako je z očetom, ali spi?"

"Z očmi že, z nosom pa ne!"

SCHMELING NI BIL UBIT

BERLIN, 30. maja. — Nem-čija je danes uradno naznanila, da Max Schmeling, znani bok-sar in član nemške "zračne pe-hote", ni bil ubit na Kreti, kakor se je poročalo. Res pa je, da se nahaja v neki bolnišnici, ker si je nakopal na Kreti neko tropsko bolezen.

REPUBLIKA ANDORA

Republika Andora, ki si jo je pravkar prisvojila Španija, leži med Španijo in Francijo. Na se-veru meji na vzhodne Pireneje, na jugu na Katalonijo. Državica meri v dolžino 29, v širino pa 27 km ter ima bore šest tisoč pre-bivalcev.

V osmem stoletju so Andoro osvojili Francozi, pozneje, po borbi raznih grofov, je prišla pod cerkveno oblast, a je še več-krat menjala gospodarja. Za časa napoleonskih vojn ji je stal na čelu župan, ki je za-stopal Francijo. Tudi pozneje je ostala pod francoskim protek-toratom in vplivom.

Andora ni bogata dežela. So-stoji iz pašnikov, njeno prebi-valstvo, ki je rimsko-katoliške vere, pa je zelo gostoljubno.

Na sliki vidimo nov 81-mm možnar, ki je bil izdelan v Zedinjenih državah za narodno obrambo in ki ga je sprejela ameriška armada.

Proslave in zabave na Havaju

Na sliki vidimo skupino deklet, ki so se udeležile neke pro-slave in zabave na Havajskem otočju.

1921 Dvajseta obletnica 1941

1. junija, 1941

TVRDKA pogrebnege zavoda August F. Svetek z upravičenim ponosom podaja trgovski rekord svojega službovanja v naselbini zadnjih 20 let. Zaznamovano je s skrbno, neomejeno pozornostjo in po našem mnenju, v največje zadoščenje onim, ki smo jim bili na razpolago. Od strani javnosti pa zaznamujemo popolno zaupnost in našo zmožnost in izurjenost.

Ob tej priliki izrekamo naše zadovoljstvo za prijateljsko razumevanje, ki obstoja med nami in našimi rojaki v Clevelandu in okolici in želimo, da se to prijateljsko razmerje nadaljuje tudi v bodočnosti.

AUGUST F. SVETEK

478 East 152nd Street

Zanimive vesti iz stare domovine

Razkosana Jugoslavija
Natančnih poročil, kako je bila razkosana Slovenija, še nimamo. Iz raztresenih in večinoma nejasnih podatkov, ki jih najdemo v ameriškem časopisju, poznamo s precejšnjo gotovostjo to, da je večina Slovenije padla Italiji. Hitler da si je prizadeval le majhen, severozahodni del Slovenije z Mariborom kot središčem. Iz tega bi se lahko sklepalo, da je Nemčija okupirala del Gorenjske, bivši nemelovski del Koroške in del Spodnje Štajerske, ako vse. Prekmurske Slovence je pripadala Madžarska, Bela Krajina pa je menda pripadla novim "neodvisnim" Hrvatski.

Italijanski delež
Med Nemčijo in Italijo baje tajen dogovor, da se Italija odzove svojim zahtevam po Korsiki in Tunisuji, ki nopolno še pripadajo Franciji, in da dobi večji del bivše Jugoslavije. Na Jadranu dobi Italija večji del jadranske obale in vse bivše jugoslovanske otoke. Italija dobi važno luko na t. i. "Zlati pot", kakor tudi Sušak; v tem se raztegne italijanska oblast vse do Delnice in Čabra. Italije postane tudi črna morja.

Druge delitve
Bolgarija je okupirala velik del južne Srbije, južno od črte med Tetovo. Njena meja se razteza do Albanije severno od Solja. Tako bosta Italija in Bolgarija postali sosedji. Na severozahodu je Madžarska anekla bivše jugoslovanske ozemlje med Donavo in Tiso. Značilna je poročila, da bo Nemčija obdržala kontrolo srbske ozemlja, preko katerega se po važne prometne črte, med njimi tudi železnica med Nišem in Solunom.

Neodvisna Hrvatska
Čim več čitamo o "neodvisni" Hrvatski, tem bolj spoznavamo, kako opevane neodvisnosti zelo malo. Najprej je bilo hrvatsko ozemlje okrnjeno na severu po madžarski, na jugu pa po Italiji. Nastarejša hrvatska provinca Dalmacija je po večini prišla Italiji. Potem so dali "neodvisni" Hrvatski za kralja italijanskega princa Aimenaa. Dandanelej se poroča, da bodo v "neodvisni" Hrvatski nastanjene italijanske čete in da bo dežela preoblikovana po fašističnem vzorcu. Hrvatska ne bo smela imeti na hrvatski obali, kolikor ji je biškolovane, nikakih vojaških, letalskih ali mornariških baz. V zunanje političnih zadevah bo Hrvatska odvisna od Italije.

Gorje premaganim
Ameriški reporterji poročajo, da pravi strahovladi v različnih delih razkosane Jugoslavije. Italijanska tajna policija Gestapo je debelo zapira in pobija dobojube Srbe, posebno dijake, študente in drugo razumnost. Vse tako brezobzirno postopajo s slovenskim prebivalstvom. Italijani v krajih, ki so jih zaležali madžarske čete. Na jugu se izvajajo slično strahovladi na Srbi in Grki bolgarske čete.

Komitaši
Po nekih poročilih se je začelo v balkanske gore okrog 50 do 60 tisoč bivših jugoslovanskih vojakov, ki, razdeljeni v čete po 100 do 600 mož, vodijo krvavo gverilsko vojno napram zavojevalcem. Te čete, ki jim poveljujejo bivši častniki jugoslovanske vojske, so oborožene s puškami, ročnimi granatami, strelnicami in celo z manjšimi topovi.

Društveni KOLEDAR

- JUNE**
1. junija, nedelja. — Društvo št. 355 SNPJ iz Fairport Harbor, Ohio, priredi piknik na farmo SNPJ.
8. junija, nedelja. — Piknik društva Cleveland št. 126 SNPJ se bo vršil na zadrugi farmi društev S. N. P. J.
15. junija, nedelja. — Društvo "Napredek", št. 132 ABZ priredi piknik na Stuskovski farmi.
15. junija, nedelja. — Društvo "Vipavski raj", št. 312 SNPJ priredi piknik na SNPJ farmi.
22. junija, nedelja. — Društvo Združeni bratje, št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuskovski farmi.
22. junija, nedelja. — Dom Zapadnih Slovencev proslavlja drugo obletnico obstoja na 6818 Denison Ave.
22. junija, nedelja. — Piknik Cankarjeve ustanove na Zadrugi farmi društev S. N. P. J.
29. junija, nedelja. — Progressivne Slovenke, krožek št. 3, priredijo Ljubljanski Velesejem na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.
29. junija, nedelja. — Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71 A. B. Z. priredi piknik na Stuskovski farmi.
29. junija, nedelja. — Društvo "Večbit", št. 544 SNPJ priredi piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
29. junija, nedelja. — Piknik, priredi Cankarjeva ustanova na farmi SNPJ.
29. junija, nedelja. — Jugoslovanski dan priredi Jugoslovanski delavski narodni dom na 12912 McGowan Ave. — West Park, O.
29. junija, nedelja. — društvo "Loška dolina" priredi piknik na Anton Debevec farmi v South Madison, Ohio.
29. junija, nedelja. — Mladinski pevski zbor na Waterloo Rd., priredi piknik na S. N. P. J. farmi.
- JULY**
4. julija, petek. — Four Points Tavern priredi piknik na Stuskovski farmi.
4. julija, petek. — Field Day priredi društvo Loyalites na S. N. P. J. farmi.
6. julija, nedelja. — Piknik kluba in Zarje na prostorih Clev. Federacije SNPJ.
13. julija, nedelja. — Piknik Slov. zad. zveze na Močilnikarjevi farmi.
13. julija, nedelja. — Društvo Brooklynski Slovenci, št. 48 S. D. Z. priredi piknik na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
13. julija, nedelja. — Piknik kluba št. 49 na izletniških prostorih SNPJ.
20. julija, nedelja. — Pevsko društvo "Zvon" priredi vrtno veselico na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
20. julija, nedelja. — Pev. zbor "Slovan" priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.
27. julija, nedelja. — Piknik Slov. groceristov in mesarjev na Pintarjevi farmi.
27. julija, nedelja. — Društvo Svoboda, št. 748 SNPJ priredi veliko slavnost ob 5. obletnici obstoja na farmi SNPJ.
- AUGUST**
3. avgusta, nedelja. — Društvo "Soča", št. 26 SDZ priredi piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
17. avgusta, nedelja. — Piknik Združenih mladinskih pevskih zborov na SNPJ farmi.
24. avgusta, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" priredi piknik na prostorih Clevelandске Federacije S. N. P. J.
- OCTOBER**
11. oktobra, sobota. — Društvo Collinwoodske Slovenke, št. 22 SDZ priredi banket ob priliki proslave 20-letnice v Slovenskem domu na Holmes Ave.
11. oktobra, sobota. — Društvo "Blejsko jezero", SDZ priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
12. oktobra, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi igro in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
19. oktobra, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
25. oktobra, sobota. — Slovenska Zadruga Zveza priredi plesno veselico v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
25. oktobra, sobota. — Podružnica št. 3, Slovenske moške zveze priredi zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue.
26. oktobra, nedelja. — Jesenski koncert pevskega zbora Zvon se vrši v Slovenskem narodnem domu na East 80th St.
26. oktobra, nedelja. — Društvo Vipavski raj, št. 312 SNPJ, obhaja 25-letnico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
26. oktobra, nedelja. — Združene Slovenke, SDZ priredijo ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- NOVEMBER**
2. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" priredi opereto v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
8. novembra, sobota. — Plesna veselica priredi društvo Kras št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes Ave.
9. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Adrija" priredi koncert in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
9. novembra, nedelja. — Društvo "V boj" SNPJ prireditev v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
15. novembra, sobota. — Collinwood Hive Mac. prireditev v Slovenskem delavskem domu, Waterloo Rd.
16. novembra, nedelja. — Mladinski pevsko zbor SDD priredi koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
20. novembra, četrtek. — Koncert soc. Zarje na Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
22. novembra, sobota. — Statuettes klub priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
29. novembra, sobota. — Društvo "Washington" SZZ priredi plesno veselico v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.
29. novembra, sobota. — društvo "Loška dolina" priredi veliko plesno veselico v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.

liko plesno veselico v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.

DECEMBER

7. decembra, nedelja. — Društvo "Združeni bratje", št. 26 S. S. P. Z. priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub priredi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

14. decembra, nedelja. — Cankarjeva ustanova priredi spominsko slavnost smrti Ivana Cankarja v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

14. decembra, nedelja. — Pevski zbor "Slovan" priredi koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Skrjančki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

1942

10. januarja, sobota. — Pevski zbor "Adrija", priredi ples v

Go out with him? NOT ME!

You've got three strikes against you when you are guilty of halitosis (bad breath). Anyone may have it at some time or other without realizing it, and may offend needlessly. If you want others to like you, take this quick precaution against the common form of bad breath caused by food fermentation. Rinse the mouth with Listerine Antiseptic before any date. Immediately your breath becomes sweeter, purer, less likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to systemic conditions, but most cases, say some authorities, are caused by fermentation of tiny food particles on tooth, mouth and gum surfaces. Listerine kills such fermentation and then overcomes the odors fermentation causes.

Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Before Any Date Use

LISTERINE ANTISEPTIC

To Make Your Breath Sweeter

Everybody raves about your salads, Peg. What's the secret?

MIRACLE WHIP!

Its "different" flavor always makes a hit.

MILLIONS AGREE—Miracle Whip does work wonders with salads! A unique combination of old-fashioned boiled dressing and fine mayonnaise, Miracle Whip is by far America's favorite salad dressing.

WOMEN!

read how thousands have been able to GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Has Been Helping Weak, Run-down, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman.

All you may need is a good reliable tonic. If so, try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food which your body uses directly for energy—to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected throughout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

IMPORTANT!

medical tests reveal how thousands of WOMEN HAVE BEEN ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman.

All you may need is a good reliable tonic. If so, try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected throughout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

WELL WORTH TRYING.

SICK, NERVOUS, CRANKY "EVERY MONTH"?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own special purpose to HELP WOMEN.

Famous for over 60 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!

HAIR-BREADTH HARRY

THAT STALCATE SETTLED HIS HASH, BELINDA!

I WAS ALMOST SOME OF THE HASH, DEAREST.

ARE YOU HUNGRY, BELINDA?

KIND OF! HAVE YOU A KNIFE?

TROW HEEM LIKE DEE OTHERS, TO DEE HIPPO WUMPUSS!

NICE—YOU—HAD A KNIFE, STUYVESANT!

MERCY!

FRANCE BEVK

KRIVDA

LJUDSKA POVEST

"Mudilo se ji je. Saj že Marička ni bila njegova, ampak hlapčeva..."

"E, kaj! Saj je bil rajni takrat se pri življenju..."

"Kaj ni priznala pred sodnijo? Saj Cufer ni gluhi, ki je vse to slišal. In drugič je noseča..."

Javno mnenje se je obrnilo proti Ani. Pomilovali so Jožeta, ki je pač moral vedeti, kaj se godi v hiši, a je storil le tisto, kar bi storil vsak drugi. Strah pred ubijalcem je zatonil v sencah, ki so obdajale Ano.

Medtem, ko je vest že dossegla zadnjo koč pod prelazom, je stopil Brdar z Maričko v Streharjevo hišo. Zakajena petrolejka na lesenem podstavku je medlo svetila po izbi. Pod pisanim godobčkom, ki je visel v stekleni krogli izpod stropa, sta sedeli Anka in Julka.

Brdar je zaprl vrata in molčal ko grob. Oči so mu obstale na dekletih, ki sta bili pobledele. Marička se je spomnila punčke; saj je vso pot mislila na trenutek, da jo komu pokaže. Hitela je k Anki.

"Vidiš punčko, vidiš..."

Anka je ošinila punčko, nato se ji je pogled znova uprl v strica. Njegove oči so nekaj razodevale. Kaj? Roka je zgrabila Maričko za lase, da je dekletce zacvililo. Spreletela jo je težka slutnja. Da, nekaj se je zgodilo, to ji je bilo čisto jasno. Le kaj, kaj?

"Kje je mati?" je vprašala.

"Mati je ostala pri Jožetu."

Marički je bilo težko, da se nihče ni zmenil za njeno punčko. Hkrati jo je obšla težka utrujenost od dolge poti, ki je ni bila vajena, v srce ji je stopila zamolkla žalost za materjo. Tihno je stopicala k Ankini postelji, se skobacala nanjo in legla z obrazom v blazino.

"Kako — pri Jožetu?" je Anka strmela v strica.

"Tako," je dejal ta in stopil po izbi. Težko mu je bilo govoriti, še nikoli tako težko kot ta večer. Ni si tajil, da ga je zdaj skrbela tudi Ana, četudi njegova mržnja do nje ni bila nič manjša od prej. Ta ženska se je bila zarasla s Streharjevim domom, ni si ga mogel misliti brez nje. "Tako," je ponovil. "Nocoj je ne bo, tudi jutri ne. Sodili jo bodo..."

"Mojo Bog!" je zavpila Anka. "Radi česa?"

"In Jože?" je vprašala Julka, ki je ves čas tiščala to vprašanje v prsili.

Brdar je počakal, da mu je dala govoriti tesnoba v grlu. Nato je v kratkih besedah, a zaradi Anke zelo prizanesljivo povedal vse, kar se je zgodilo. Ko je končal, ga je obšla taka tegoba, da je moral sesti na klop. Stežka se je upiral solzam. Vener si je brisal čelo, kakor da ga obliva znoj, in govoril s pretrganimi besedami.

"Tako je... Upam, da se bo vse izravnalo. Pred sodnijo — je treba govoriti resnico... Nisem mogel drugače... Morda bo za Jožeta bolje. Naj se rajši izpriča na tem kot na onem svetu. Saj imamo tudi dušo..."

Anka je neutolažljivo plakala.

"Mojo Bog, kam smo zašli! Nikogar več si ne bom upala pogledati v obraz."

"Kdor je pošten, lahko vsakomur pogleda v oči," si je Brdar z rokavom obrisal čelo.

Julka je stisnila ustnice, brskala z nohtom po črvojedini v mizi. Tudi nji so solze same po sebi tekale po licih.

Brdar se je dvignil in šel po izbi. Solze mu niso več silile v oči, ni si več brisal znoj s čela. Pozabil je na Jožeta, na Ano in na Anko, na vso sramoto in žalost. Misli je na hišo, na dvoje perotnic posestva. Zunaj je ležala mila pomladna noč. Skozi okna je vel duh po travi, po brstečem drevju, po zemlji. Bilo mu je, kakor da to prebujajoče se življenje težko vzdihne in kliče pomoči.

"Delati bo treba," je zadušil vsako druga misel in besedo. "Ali je njiva ob gmajni izorana?"

"Že," je odgovorila Anka skozi hlipanje. "Le posejati in zabranati jo je še treba."

"Jutri pridem na vse zgodaj. Anka, ali boš znala gospodinjit?"

"Za silo," je odgovorila. Razgovor o vsakdanjostih ji je nekoliko olajšal srce.

"Naj ti pomaga Julka. Julka pridi k hiši; vse leto bo dela čez glavo. Saj doma te ne bodo tako hudo pogrešali."

"Kaj porečejo ljudje?"

"Ljude?" se je razhujal Brdar. "Kaj nam dajo ljudje? Kako nepotrebno besedo, drugega nič. Hvala Bogu, da nam bo

treba le malo tuje pomoči."

Anka se je znova spomnila matere in zadrževala v joku. Dvignila je Maričko, ki je bila medtem že zaspala, in odšla z njo v kamro.

Brdar in Julka sta ostala sama. Mož se je bil docela uravnovesil, zahotelo se mu je kaditi. Izvlekel je pipo in jo tlačil s tobakom.

"Jutri posejemo in zabranimo," je mrmral. "Bog ve, če je že potrebno v senožeti... Jeseni, v septembru ali v oktobru, bo nova obravnava. Takrat, Julka..."

Julka ga je poslušala le napopol. Njene misli so bile daleč. Prepletale so se ji ko srobot in lovile predstavo sreče, o kateri je sanjala.

5

Nekaj tednov pozneje je prišla k fari posebna sodna komisija. Izkopala je truplo pokojnega Florjana, ki je bilo že napopol razpadlo in ugotovila, kar je mogla ugotoviti. Ljudje so govorili o tem med košnjo in med žetvijo; o dogodku so poročali tudi svojcem v tujino.

Molčali so le pri Streharju. Delali so ko črna živina in vsak večer utrjeni legali k počitku. V mislih na Jožeta in na mater so počasi potekale ure, še počasneje dnevi. Pa je le prešlo poletje, približale so se porotne obravnave. Znova se je razburila vsa vas, v mesto je bilo poklicano večje število prič.

Priče niso vedele povedati mnogo, razen tistega, kar so slišale od drugih in se je na splošno šepetalo po vasi. Ana, ki je bila v ječi porodila in ji je otrok kmalu umrl, je ponovila isto kot spomladi. In če bi bili tudi naši neovrgljiv dokaz za njeno skrivno, ona bi bila tajila, Morda se je hotel hlapec iz-

nebiti Florjana, ona ne. Vsaj tedaj je tako čutila. Bala se je, da se ne raznese sramota, da je to dopustila. In če je res česa kriva, ali ni za to že zadosti pretrpela?

Komisija, ki je bila odkopala Florjanovo truplo, ni mogla zanesljivo ugotoviti, ali je rajni res umrl nasilne smrti.

Porotniki so zanikali vsako Anino krivdo. Jože je sedel ves strit pred njimi, ni več odgovarjal na postavljena vprašanja. Zanikali so umor, a potrdili uboj. Upoštevali so razne olajševalne okoliščine.

Sodniki so se umaknili v posvetovalnico. Ana je dvignila glavo, vdihnila zraka in pogledala sina. V tem pogledu ni bilo mržnje, prej iskra ljubezni in sočutja. Trpljenje ječe ji je bilo seglo globoko v dušo. Sin je strmela nekaj trenutkov v njen obraz, nato je sklonil glavo in zagrebel obraz v dlani.

Ana se je zagledala v črni zastor, nad katerim se je blestel napis: "Zakon je za vse enak." Predsednik je stopil skozi zagrinjalo, kakor da ga je rodila črna tema. Po običajnem mrmranju formalnega besedila je nekoliko zvišal glas in razglasil sodbo.

Ana je bila oproščena vsake krivde.

Jože je bil obsojen na štiri leta ječe.

Brdar je napeto zastrmel v Ano. Misli je, da bo zavriskala, a ni opazil kake radosti na njenem obrazu. Gledala je prav tako ravnodušno kot Jože, na katerega so vplivale mrmrajoče besede ko grom, a je zatrl občutek groze in strahu. Stisnil je zobe. V stisnjenih čeljustih mu je tičala vsa bolečina štirih let.

"Še tri leta in nekaj čez," je pomislil. V duhu je pomnožil pre-

stano trpljenje z dobo, ki jo bo moral še prestati.

"Prosti ste," se je odvetnik sklonil do Ane. "Lahko greste."

Bila je ko omotična. V mesecih, ko je bila odtrgana od doma, se je odvažila misli na družino. Zdelo se ji je, da je pot ne vodi več v življenje, ampak v celico med detomorilke, tatice in vlačuge.

"Bodi mož!" je stopil Brdar do Jožeta. "Tri leta prebegnejo kot nič."

Saj je vedel, da leta ne prebegnejo kot nič. Vendar so fantu besede dobro dele. Izravnal je hrbet, rahel nasmešek mu je spreletel obraz.

"Zbogom, stric!" mu je zaklical.

Tedaj se je zazrla vanj tudi mati. Obema se je zdelo, da si morata nekaj reči, obema je bilo to nemogoče, kakor da stojita vsak na svojem bregu prepa-

6

Zvečer je stopil Brdar mimo Streharja, zaklical skozi okno Julki in Anki sodbo, nato je molče odšel po klanecu proti domu.

Julka je stisnila ustnice, bila je ko okamenela. Vse dni je gojila tiho željo, da bi bil Jože oproščen.

Zdajci je bila razočarana. Pozdravila je Anko in odšla domov. Zaprla se je v kamrico za poslednje cvete nageljnov, se izplakala in se zamislila.

Anka je ostala sama, čakala je matere. Na Jožeta skoraj ni mislila. Že se je bila pričela njegove odsotnosti. Pač, imela ga je še vedno rada. Bilo ji je, kakor da je za dolgo zbolel; povrnil se bo drugačen, nekoliko tuj, a srcu še vedno ljub. Vso njeno notranjost je zavzemala misel na mater. Ni vedela, ka-

ko jo bo sprejela. Dasi je jokala, ko so jo bili zaprli, se ji je pozneje porodilo posebno čuvstvo do nje in ji z vso silo odjeknilo v srcu. Ni bila mržnja ne strah, nekaj drugega je bilo, česar ni mogla razumeti ne izraziti.

Sredi poletja je brala v časniku zgodbo, ki jo je globoko pretresla. Opisana je bila mati, ki je iz ljubosumnja ubila moža, očeta svojih otrok. Prestala je kazni. Otroci so se bili medtem čudežno prebili skozi leta črne bede. Prišel je večer, ko bi se morala mati vrniti domov. Otroci so bili zbrani okoli mize, čakali so, kdaj se prikaže njihova roditeljica. Ves čas so s hrepenenjem mislili nanjo, ki je sama težko čakala, da jih objame. Vrata so se odprla, na pragu je obstala mati, blede v obraz, z velikimi, nepremično zročimi očmi. Pričakovala je, da bodo otroci planili k nji, a oni se niso genili, bili so ko sohe. Na pragu je stala tujka, ki jim je umorila očeta. Vsa leta so se varali v svojem hrepenenju, mati je živela le še v njihovi domišljiji. Morda bo še nadalje živela v njihovih dušah, a telesna mati

Samec

ki ima svoj dom in stalno delo nudi priletni Slovenki ali Hrvatice delo gospodinjstva, ali pa če ji uga, tudi možitev ni izključena. — Katero veseli naj pusti svoje ime in naslov v uradu tega lista.

je bila zanje umrla. Nikoli več! Ni bilo treba govoriti, mati jim je brala občutke v očeh, v očeh tudi v misli, vzdrhtela je, se okrenila in za vedno zaprla vrata za seboj...

(Dalje prihodnjič)

Fant

star nad 18 let, dobi lahko tovarniško delo. Plača 30c na uro za začetek. — Ime in naslov se naj pusti v uradu tega lista.

Mirni družini

z odraslimi osebami, se odda v najem stanovanje s 5 sobami in kopalnico. — Zglasite se na 7002 Becker Ct.

Prodaja

hišo za eno družino; 6 sob in "sun room"; garaža za 2 avta, kokošnjak, sadno drevje. — Lota 40x217. Prodaja se po zmerni ceni. — Vpraša se pri lastniku, 514 East 140 St., od Lake Shore Blvd.

Prav malo rabljene električne ledenice se dobijo po \$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate tu priliko kupiti električno ledenico.

819 E. 185 St.
6104 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOST"

DENARNE POŠILJATVE V ITALIJO

Rojaki, ki imajo svoje starše, sorodnike in znance v krajih, ki so od prve vojne pod Italijo, bodo storili zelo dobro delo, ako sedaj z denarjem priskočijo na pomoč bednemu in pomoči potrebnemu ljudstvu. Denar se lahko pošlje v Italijo in to potom kabelna. Tako naročilo je navadno izplačano v osmih dneh. Vsaka pošiljatev je garantirana.

Naročila sprejema in točno odpremlja tvrdka:

August Kollander

6419 St. Clair Ave. v Slov. Nar. Domu

V Jugoslavijo se zaenkrat še ne more poslati denarja, toda vsi znaki kažejo, da bodo tozadevne zveze kmalu vpostavljenе. O tem se bo takoj poročalo. Pisma pa se lahko pošljejo v vse kraje Jugoslavije, naslovijo pa se isto kot poprej. Kakor hitro pa bo kaka nova odredba v tem oziru, bo pa naznanjeno. Najbolje je poslati pisma z zračno pošto. Poština znaša 30 centov.

KOLLANDER vam napravi prošnje za prvi ali drugi državljanski papir, izpolni tudi razne druge listine, katerih sami ne morete izpolniti in opravlja notarske posle.

Pospešitev ameriške obrambe

Na gornji sliki vidimo, kako je letalo vrglo na zemljo skupino stik "sovražnih pozicij." Na sliki v gornjem desnem kotu hiti vojak s posnetki v zaslonu "camero obscuro" ali v temen prostor, kjer bodo razvili filme. Na spodnji sliki v desnem kotu pa vidimo vojaka, ki univa izgotovljeni film.

Panameriški šefi govorijo z domovino

Na sliki vidimo mornariške načelnike republik Južne in Centralne Amerike, ki sporočajo iz New Yorka po radiu svoje vtise v domovino. Mornariški načelniki Latinske Amerike so bili gostje vlade Zedinjenih držav.

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4630W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653